

□ □ **Ändamålet med denna artikel, som utgör fortsättning på den som infördes i FLYG-VAPEN-NYTT nr 2/69, är att orientera läsaren om verksamheten vid Militärhögskolan. □ Eftersom verksamheten vid Militärhögskolan inte är statisk utan hela tiden anpassas till den snabba utvecklingen på alla områden, bör denna fortsatta skildring vara av intresse.** □ □ □

Rent allmänt kan sägas att flyglinjens allmänna kurs, FAK, är en allmän breddning av kunskapsnivån och förmågan att använda kunskaperna — Inget fördjupande av kunskaper för någon speciell befattning. Det finns inom flygvapnet en stor mängd kaptensbefattningar med ibland mycket olika verksamhet. Det går inte att på en kurs för alla göra var och en skickad för varje speciell befattning. Det skulle bli alldeles för långa kurser. I stället delges eleverna vidgade kunskaper av mera allmän natur, som är nödvändiga för alla kaptensbefattningar. Därutöver ger FAK underlag för att delta i undervisningen på högre kurs.

FSK OCH FTK — SAMMA MÅL

Högre kurs — såväl FSK som FTK — är inriktad på utbildning för tjänstgöring i kvalificerade stabsbefattningar samt att öka förmågan att småningom bli chefer för högre förband. Principiellt gäller alltså samma mål för både FSK och FTK. Kursdeltagarna

skall alltså i det stora hela efteråt kunna tjänstgöra i samma befattningar. Skillnaden är: FSK ger något mera operativ och taktisk utbildning, medan FTK ger något bättre möjligheter att tjänstgöra i mera tekniskt inriktade befattningar. (Tablå 1).

Stor vikt läggs vid högskolan på att undervisningen på de olika linjerna och kurserna är samordnad. Detta är naturligtvis särskilt accentuerat under högre kurser, därför att dessa kursdeltagare efter MHS ska kunna tjänstgöra i för försvaret gemensamma befattningar oberoende av försvarsgren.

Vid de allmänna kurserna sker samordningen främst genom att man utnyttjar dels gemensamma lärare, dels i en del ämnen gemensamma kompendier och gemensamma lektioner. Man drar dock av praktiska skäl sällan samman alla allmänna kurser till helt samordnad undervisning (totalt ca 185 kursdeltagare).

På högre kurser däremot är utbildningen i vissa ämnen mycket integrerad. Kursdeltagare från motsvarande kurser på de olika linjerna bildar gemensamma arbetsgrupper. (Tablå 2).

KATEDERVISDOM UNDVIKS

I utbildningen undviks så mycket som möjligt rena katederföreläsningar. I stället strävar man efter sådan verksamhet där kursdeltagarna mera aktivt deltar i utbildningen, t.ex. seminarier, applikatoriska exempel, krigsspel, diskussioner, elevledda lektioner och föredragningar. Stor del av utbildningstiden används också för tillämpningsövningar och studiebesök. (Under högre kursen normalt också en utlandsresa). (Tablå 3).

Betygsättningen sker både vid allmänna och högre kurser, allt enligt undervisnings-

stadgan. Vid allmänna kurser är detta helt nödvändigt eftersom det här bli gäller att man visad förmåga välja ut lämpliga kursdeltagare till högre kurser. Vid FAK räknas därvid ut ett medelbetyg, varvid ämnena har olika fastställda koefficienter.

Vid högre kurser behöver det däremot inte anses helt givet att man måste ha betygsättning, eftersom ingen "kurlista" med utgångsordning förekommer. Av detta skäl finns heller inga koefficienter för olika ämnen. — En särskild arbetsgrupp inom MHS har fin till uppgift att ytterligare en gång utreda och belysa detta problem.

EGENSKAPER BEDÖMS

Utöver betygsättning utformas för varje kursdeltagare på högre kurs ett omdöme om dennes förmåga. För detta omdöme finns en särskild blankett, där dels vissa chefs-egenskaper, dels vissa allmänna egenskaper bedöms. Detta omdöme behandlas i princip som de vanliga tjänstgöringsvitsorden.

■ Läraren stabsmeteorolog Lindqvist och kursdeltagaren löjtnant Larsson, F10, reder ut ett matematikproblem.

Tablå 1 visar gällande timplaner (i koncentrerad form) för FAK, FSK och FTK.

Ämnesgrupp	FAK	FSK	FTK
Strategi	95	250	110
Taktik	225	400	230
Övriga stabsämnen	175 (235) ¹⁾	390	180
Tekniska ämnen	205 (145) ²⁾	300	840
Enskilda utredningar (föredrag)	—	80	20
Specialstudier	—	60	50
Flygtjänst (motsv) och fysisk träning ³⁾	—	270	270
Summa tim	700	1700	1700

1) Den högre siffran gäller för den som läser engelska

2) Den högre siffran gäller för den som läser matematik

3) Flygtjänst (motsv) under FAK bedrivs i form av en sammanhängande 2-veckorsperiod i februari, under högre kurser i form av 3-dagarsperioder var 3 å 4 vecka

Modern undervisning aktiverar och gör praktisk nytta

Av C MHS/F överste Karl-Erik Fernander

Från de högre kurserna uttas — med betyg och omdöme som bakgrund — sk stabsaspiranter. Grundmeningen med detta är att dessa efter MHS skall kommenderas till sk stabsaspiranttjänstgöring. Vederbörande skall — för att ytterligare öka sin mångsidighet — tjänstgöra i olika befattningar i våra högre staber, med halvårsintervaller.

Så tex skall inom försvarsstaben tillsättas stabsaspirantbefattningar för tio officerare ur armén, fem ur marinen och fem ur flygvapnet. Pga vårt personalläge har flygvapnet aldrig kunnat besätta alla fem aspirantbefattningarna. Av den stabskurs som slutade hösten 1968 har emellertid de tre flygofficerare som placerats i försvarsstaben alla placerats just i aspirantbefattning.

PRAKTISK NYTTA

MHS strävar efter att i så hög grad som möjligt kombinera undervisningen med att göra praktisk nytta, vilket bedöms vara av

värde mht personalläget och arbetsbelastningen inom våra högre staber. Så tex väljs ämnen för enskilda utredningar och för specialstudier utelutande efter förslag från försvarsstaben, flygstaben eller regional stab. Den hösten 1968 avslutade stabskursen utförde exempelvis dels en luftförvarsstudie Ost åt MB Ö, dels en granskning av attackutredningens vapenalternativ för AJ 37; detta senare gjordes i första hand åt flygstabens planeringsavdelning.

Ett annat område där MHS fortlöpande varje år gör direkt nytta både åt sig själv och utomstående myndigheter är den planläggning som utförs för de årliga stabs-tjänstövningar som bedrivs i samverkan med något militärområde. Under detta utbildningsår tex med milo NN/sekter N 3 i Östersund.

ÖB lägger då och då ut vissa utredningsuppdrag (motsvarande) på MHS. Under 1968 utarbetades tex ett utkast till StabsIK. Detta utkast har sedermera överarbetats inom försvarsstaben och kommer att fastställas under 1969.

Två utredningar som ÖB under det senaste året gett CMHS i uppdrag att utföra gäller dels att klara ut omfattning och inpassning av ADB-utbildning för officerare på aktiv stat på alla nivåer, dels att föreslå hur erforderlig utbildning i folkrättsliga frågor bör inpassas i utbildningen inom krigsmakten. Båda utredningarna är slutförda och överlämnade till ÖB.

SPECIALSTUDIER

MHS deltar vidare i ganska stor omfattning i den sk Krigsmaktens Miljöutredning (KMU) som statsmakterna gett ÖB i upp-

drag att leda. Inom KMU:s ram deltar representanter från MHS i säkerhetspolitiska spel samt i utarbetandet av en sk "angreppsfallsbeskrivning". Vidare utförs åt KMU några specialstudier — tex "Långt konventionellt krig i Europa" och "Säkerhetspolitiska mfl överväganden inför ett anfall mot Sverige".

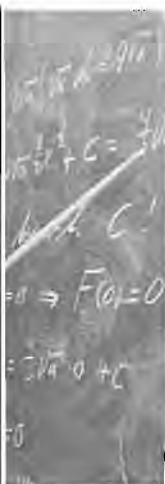
Inom MHS är ständigt arbetsgrupper igång med att lösa uppgifter för att förbättra undervisningen. Tidigare i texten har berättats om en arbetsgrupp som studerar problemen kring prov och betyg. Här ytterligare exempel på arbetsgrupper just nu:

En grupp utför fullständig översyn av utbildningen vid de tekniska kurserna. En annan undersöker vad utbildningen i freds-stabs-tjänst bör omfatta och hur den lämpligen kan samordnas mellan de olika linjerna och kurserna.

◆ Under den förhållandevis korta FAK är kursdeltagarna kommenderade till Stockholm. Under de högre kurserna däremot utgör Stockholm stationeringsort varför kursdeltagarna måste skaffa familjebostad där. För att komma till rätta med bostadsfrågan har skapats "Stiftelsen MHS-eleven", som hösten 1964 kunde ta emot sina första hyresgäster i en nyuppförd fastighet på Gärdet med plats för 84 familjer. En uppförs ytterligare en fastighet med ca 100 familjebostäder. I båda fastigheterna är hyrorna mycket moderata, 75—80 kr. m².

Den dag (ej avlägsen) då båda dessa fastigheter optimalt nyttjas kan man tryggt påstå att bostadsfrågan är tillfredsställande löst för den personal som tjänstgör vid Militärhögskolan. ■

- Några kursdeltagare vid FAK 68—69 kopplar av i det trivsamma dagrummet.

Tablå 2 visar omfattningen av denna samordnade undervisning.

Ämne	FSK			FTK		
	Tot tim	Samläsning		Tot tim	Samläsning	
		tim	%		tim	%
Strategi	235	210	90	112	92	82
Taktik och stabstjänst	572	183	32	300	120	40
Vapentechnik				285	63	22
Operationsanalys				83	26	31

Tablå 3 visar fördelningen av undervisningstiden i procent

Kurs	Föreläsningar	Seminarier, appl ex m m %	Tillämpningsöv n m %
FAK	50	35	15
FSK	22	45	33
FTK	39	26	33